

Beseda o služebním zákonu státních zaměstnanců

Ve čtvrtek 2. dubna 2014 se na ostravské radnici uskutečnila Beseda o služebním zákonu a jeho novelizaci. Na organizování besed jsme se domluvili na poslední konferenci Mladých odborářů. Je fakt, že jsem s ní počítal až někdy v červnu. Když jsem se z médií dověděl, že na dubnovém zasedání poslanecké sněmovny proběhne druhé čtení novely služebního zákona, rozhodl jsem se ji zorganizovat ještě před tímto zasedáním. Byl to šibeniční termín. O to víc jsem rád, že si hosté i účastníci našli ve svých nabitých programech čas, za což jim děkuji.

Pozvání na besedu přijali hosté pan RSDr. Miroslav Opálka, poslanec PS P ČR a místopředseda Výboru pro sociální politiku, paní PhDr. Mgr. Jana Gutierrez Chvalková, z Centra aplikované ekonomie za iniciativu Rekonstrukce státu, pan Bc. Pavel Bednář, 1. místopředseda OS SOO a pan Petr Vydra, 2. místopředseda OS SOO. Ti nám na úvod řekli pár slov ke služebnímu zákonu a jeho novele.

Hosté provedli exkurz do historie reforem veřejné správy, při kterých bohužel nedošlo k její optimalizaci. Je otázkou, proč se u nás nepoužije fungující systém ze zahraničí, ale musí se zkoušet něco nového. Cílem služebního zákona je udržet kvalitní pracovníky a zlepšení fungování státní správy. Jelikož se zákonem bude řídit 80.000 až 100.000 zaměstnanců, není možné, aby nabytí jeho účinnosti bylo rozpočtově neutrální. Paní dr. Chvalková uvedla, že je snaha, aby platy ve státní správě byly o trochu vyšší než v soukromém sektoru. V současné době jsou v různých úřadech velké rozdíly v platech zaměstnanců. Nyní je z více než z poloviny plat tvořen z nenárokových složek, což by se služebním zákonem mělo změnit. Pan místopředseda Bednář uvedl, že by mělo být v zákoně zakotveno 12 platových tříd a každá třída bude rozdělena na 12 platových stupňů.

Pan místopředseda Bednář nám sdělil, že v současné době odbory diskutují s pracovní skupinou pana ministra J. Diensbiera, která má služební zákon na starosti. V nejbližších dnech bude zveřejněno paragrafové znění novely a projedná ji ústavněprávní výbor poslanecké sněmovny. V červnu 2014 proběhne 2. a 3. čtení v poslanecké sněmovně a o prázdninách by ji měl schválit Senát P ČR a podepsat pan prezident. Zákon bude účinný od 1.1.2015, některá ustanovení budou účinná od září 2014. Na Generálním ředitelství státní služby by mělo vzniknout 45 pracovních míst. Služební zákon má dát zaměstnancům jistoty. Úředníci jsou dlouhodobě dehonestováni, a proto apeluje na zákonodárce i ministry, aby se snažili o zlepšení mediálního pohledu na úředníky. Rozhodující je depolitizace státní správy. Na tom se shodl s panem dr. Opálkou, který zdůraznil, že státní správa se musí odpolitizovat, stabilizovat a být kvalifikovaná. S tím souhlasí i paní dr. Chvalková. Pan dr. Opálka také uvedl, že není možné převádět agendu státní správy na privátní firmu.

Jsem rád, že z pléna zazněla řada podnětných dotazů. Na dotaz, zda budou platy valorizovány, místopředseda Bednář odpověděl, že k 1.7.2014 bude novelizováno nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, kdy by mělo dojít k úpravě § 6, který umožňuje poskytování platového tarifu v rozpětí příslušné platové třídy. Je příslib, že by od 1.1.2015 mělo dojít k celkové úpravě tohoto nařízení včetně valorizace tabulek.

Zazněl také dotaz, zda se bude řešit velmi přísné opatření, podle kterého bude služební poměr ukončen v případě, kdy byl státní zaměstnanec pravomocně uznán vinen z přestupku nebo jiného správního deliktu, když jeho jednání bylo v rozporu s požadavky kladenými na státního zaměstnance, nebo které vykazuje znaky závislosti na alkoholu či jiných psychotropních látek nebo činnostech. Toto je totiž zneužitelné i ze strany nespokojených klientů. Pan místopředseda Bednář uvedl, že se jedná o přísnější ustanovení, než mají např. příslušníci bezpečnostních sborů. Pan dr. Opálka uvedl, že se na tento problém zaměří i společně s paní PaedDr. Miladou Halíkovou, která je předsedkyní Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj poslanecké sněmovny. Taktéž se bude řešit ukončení služebního poměru po 9

měsících vazby, což je popření presumpce nevinny. K tomu je třeba poznamenat, že při vazbě je výkon služby přerušen a státní zaměstnanec nepobírá plat.

Pan místopředseda Bednář na dotaz uvedl, že odbory mají snahu o snížení odpovědnosti za škodu státního zaměstnance z nynějšího navrhovaného osminásobku měsíčního platu na 4,5 násobek. V opačném případě bychom byli jedinou skupinou zaměstnanců s takto vysokou odpovědností.

K systematizaci byl vyjádřen názor, že by měla být prováděna dle skutečného objemu agendy a nikoliv podle současného počtu zaměstnanců, protože na mnoha agendách je stav zaměstnanců poddimenzován. Došlo ke změně v přechodné systematizaci, kdy stávající zaměstnanci nebudou muset skládat úřednickou zkoušku, pokud ve státní správě pracují déle než tři roky. Do zákona bude třeba doplnit, že se jedná i o zaměstnance, kteří byli delimitováni nebo přešli z jiných úřadů, např. zaměstnanci převedeni z obecních úřadů na úřad práce.

Věřím, že beseda byla přínosná pro všechny účastníky. Besedy se zúčastnilo okolo 30 lidí. Těm děkuji, že přišli a nejsou jim lhostejné pracovní podmínky, které nás čekají. Je škoda, že nepřišlo více státních zaměstnanců vyjádřit svůj názor či položit dotaz. Až se budeme služebním zákonem řídit, bude pozdě se rozčilovat a brečet. Mladí odboráři jsou připraveni organizovat besedy na různá témata a je na nás všech, aby to byly besedy přínosné.

Kamil Kloz

Mladí odboráři Odborového svazu státních orgánů a organizací